

RADOSZÁV MIKLÓS

Amiről már tudunk, de még nem tudjuk elég jól...

A szociális munka napi gyakorlatában, és különösen a gyermekvédelemben az elmúlt évtizedek során hozzászoktunk ahhoz, hogy egy-egy konkrét ügyben a különféle szakmák képviselői kliensük érdekére hivatkozva magányos dzsungelharcosokként próbáltak kizárólagos jótevőként eljárni. Mindenki mást, akit a gyermekkel, családjával kapcsolatban bármilyen okkal felelősség vagy feladat terhelt vagy terhelt volna, azt ellenfélnek, rosszabb esetben önmaga, illetve kliense személyes ellenségének tekintették. Nem volt ritka esetnek tekinthető az olyan párbeszéd, amelyben a dolgok természetéből adódóan együttműködésre „kárhóztatottak” ne arról próbálták volna hosszasan egymást meggyőzni, hogy kizárólag ők képviselik a gyermek érdekét, miközben a másik ebben őket mindenféle fondorlatos módon megakadályozza, ahelyett, hogy elvégezné a saját feladatát, melyet így sajnos helyette a gyermek érdekeinek kizárólagos képviselőjének kell, kellett elvégeznie. Mintha mindenki a gyermek érdekére hivatkozva a másik háza táján kívánt volna rendet csinálni. Sőt, leginkább arra derült fény, hogy ő mennyivel jobban ért a másik munkájához. Természetesen ez a fajta működés gyakran személyeskedéshez, sértődéshez vezetett, továbbá a gyermekekkel (családjaikkal) foglalkozó egyes szakterületeket megpróbálta hierarchizálni, illetve igyekezett a már korábban kialakult hierarchikus viszonyokat fenntartani.

A nyolcvanas évek végére, kilencvenes évek elejére világossá vált azonban, hogy a gyermekvédelem klienseinek is a helytől, időtől, körülményektől függően egy konkrét esetben is többféle érdeke van, mely érdekek egymáshoz való viszonya folyamatos mozgásban van a rendszeres aktualizálás igényével. Ebből következően a gyermeket, a családot segítő szakmáktól, szakemberektől is az várható el, hogy alkalmazkodjanak a változó érdekekhez, helyzetekhez. Erre azonban csak az egymás területét ismerő, tiszteletben tartó és a folyamatos együttműködésre, kompromisszumra kész szakemberek felkészült csoportja képes. Mások nézőpontjának, érdekeinek felismerése, megértése, elfogadása önmagában sem könnyű, ha azonban még az is elvárás, hogy mindezt a saját érdekeinkkel, álláspontunkkal egyeztetve fogadjuk is el, szinte lehetetlenre vállalkozunk, amennyiben fennmarad a bevezető mondatokban írt állapot.

Pedig valójában az a legfontosabb felismerés, hogy a kliensünk többféle érdekének optimalizálása lehet az egyes szakterületek együttműködésének kizárólagos, végső célja.

RECENZÍÓ

A fentiek miatt vettem kézbe nagy várakozással az „Amivel még nem számolunk... Interprofesszionális együttműködés és szociális munka” (Szerkesztő: Somorjai Ildikó, Széchenyi Főiskola–Kávé Kiadó, Budapest–Győr 2001) című kötetet.

Kifejezett örömömmre szolgált, hogy a kötetben található tanulmányok az elvárásoknak megfelelően a kliens érdekeinek komplexitását is bemutatja, s emellett annak szükségessége mellett is kiáll, hogy a sikeres segítség érdekében valamennyi szakterületre egyenrangúan szükség van. Külön érdeme a kötetben bemutatott projektnek, hogy a különböző szakterületek képviselőinek szemléletformálására, illetve a szemléletformálás rögzítésének bemutatására is vállalkozik. Nem kevés tanulság adódik azokban az írásokban is, melyek a hazai fogalomhasználat érdekében kívánják rendet teremteni.

Nem állítom, hogy a kötet összességében könnyű olvasmány lenne, hiszen számos új dologgal kell az olvasónak szembesülnie, megismerkednie, miközben jó példát kap az európai együttműködésre is, mivel a projekt uniós együttműködés keretében zajlott.

Ajánlom a kötetet gyakorló szakembereknek, az oktatásban dolgozóknak és a jövő szakembereinek kézikönyv gyanánt.

A KÖTET BESZEREZHETŐ:

- Universitas – Győr KHT Tankönyv és Jegyzetbolt, Győr, 9026 Hédervári út 25. Tel.: (96) 503-400
- Budapest Főváros Önkormányzatának Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, 1081 Budapest, Alföldi u. 9–13. Tel.: 323-2900
- Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet Képzési Központja, 3100 Salgótarján, Kossuth u. 8. Tel.: (32) 416-833